

Μονόμετρα και Διανυσματικά μεγέθη

- **Μονόμετρα** λέγονται τα φυσικά μεγέθη τα οποία για να καθοριστούν πλήρως χρειάζεται μόνο το μέτρο τους (ένας αριθμός και η μονάδα μέτρησης).

π.χ. μάζα, χρόνος, ενέργεια κ.α.

- **Διανυσματικά** λέγονται τα φυσικά μεγέθη τα οποία για να καθοριστούν πλήρως, εκτός από το μέτρο τους, χρειάζεται και η κατεύθυνσή τους. Ως κατεύθυνση εννοούμε τη διεύθυνση και τη φορά τους.

Τα διανυσματικά μεγέθη παριστάνονται με ένα διάνυσμα.

π.χ. ταχύτητα, επιτάχυνση, δύναμη κ.α.

Διανυσματικά

εκτός από το μέτρο τους θέτουμε και την κατεύθυνσή τους.

- αριθμός
- μονάδα μέτρησης
- κατεύθυνση. "προς τα που"

π.χ. η θέση ενός αντικειμένου
 $x = +10m$.

ταχύτητα: $u = +10 m/s$

Δυνάμεις: $F = 10N$

⋮

Μεταβολή ενός μεγέθους

Μεταβολή ενός μεγέθους = Τελική τιμή - Αρχική τιμή του μεγέθους

π.χ. Αν η θερμοκρασία τις πρωινές ώρες είναι $\theta_1 = 10^\circ C$ και το μεσημέρι η θερμοκρασία γίνεται $\theta_2 = 25^\circ C$, τότε η μεταβολή της θερμοκρασίας είναι:

$$\Delta\theta = \theta_2 - \theta_1 = 25^\circ C - 10^\circ C = 15^\circ C$$

Αν για μια μεταβολή προκύψει θετική τιμή, τότε έχουμε αύξηση του μεγέθους ενώ αν προκύψει αρνητική τιμή, έχουμε μείωση του μεγέθους.

Μεταβολή της θερμοκρασίας $\Delta\theta$

Μεταβολή της μάζας Δm

$$\theta_{\text{μεσημέρι}} = 25^\circ C$$

$$\theta_{\text{πρωί}} = 7^\circ C$$

$$\Delta\theta = \theta_{\text{πρωί}} - \theta_{\text{μεσημέρι}} = 7 - 25 = -18^\circ C$$

Ρυθμός μεταβολής

Ρυθμός μεταβολής ενός μεγέθους λέγεται το πηλίκο της μεταβολής του μεγέθους προς τον αντίστοιχο χρόνο.

Δηλαδή,

$$\text{Ρυθμός μεταβολής ενός μεγέθους} = \frac{\text{μεταβολή}}{\text{αντίστοιχο χρόνο}}$$

Ρυθμός μεταβολής της θερμοκρασίας

$$\frac{\Delta\theta}{\Delta t}$$

π.χ. Ρυθμός μεταβολής της μετατόπισης είναι η ταχύτητα: $\Delta x / \Delta t = u$
ή της θέσης

Ρυθμός μεταβολής της ταχύτητας είναι η επιτάχυνση: $\Delta u / \Delta t = a$

Ρυθμός μεταβολής της ορμής είναι η συνισταμένη δύναμη: $\Delta p / \Delta t = \Sigma F$

Μονόμετρα

26/9/25

1

μόνο το μέτρο τους

→ αριθμός

→ μονάδα μέτρησης

π.χ. μάζα $m = 10 kg$

χρόνος $t = 30 sec$

Τα θεμελιώδη μεγέθη και οι μονάδες τους στο S.I.

Μέγεθος	Σύμβολο μεγέθους	Μονάδα	Σύμβολο μονάδας
Μήκος	l ή s ή d	μέτρο	m
Μάζα	M	χιλιόγραμμα	kg
Χρόνος	t	δευτερόλεπτο	s
Ένταση ηλεκτρικού ρεύματος	I	αμπέρ	A
Θερμοκρασία	T	κέλβιν	K
Φωτεινή ένταση	I _v	καντέλα	cd
Ποσότητα ύλης	n	μολ	mol

Τροχιά

Τροχιά ονομάζεται το σύνολο των σημείων από τα οποία διέρχεται το κινητό.
Ανάλογα με την μορφή της τροχιάς η κίνηση λέγεται:

- ⊙ ευθύγραμμη όταν η τροχιά είναι ευθεία γραμμή, **Α΄λυκείου**
- καμπυλόγραμμη όταν η τροχιά είναι γενικά καμπύλη,
- ⊠ κυκλική όταν η τροχιά είναι περιφέρεια κύκλου. **Β΄λυκείου**

① Θέση

2619195

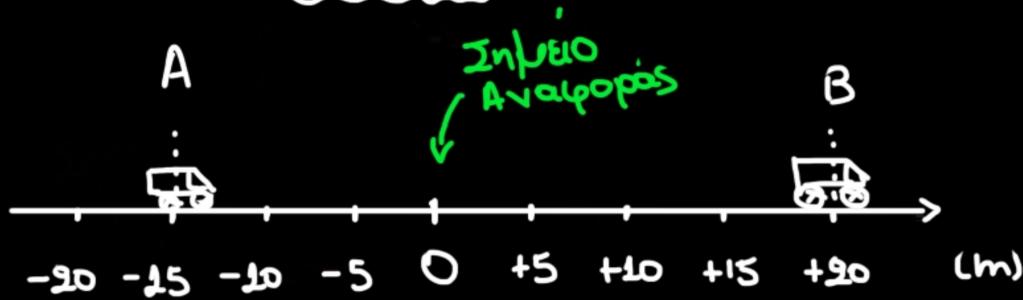
②

→ Συμβολισμός: x

→ Μονάδα μέτρησης: 1m (μέτρα)

→ Διανυσματικό μέγεθος

Πως βρίσκω την θέση ενός κινητού?

Η θέση του κινητού στο A είναι: $x_A = -15m$

-11- -11- B είναι: $x_B = +20m$

② Διάστημα

→ Συμβολισμός: s ή l

→ Μονάδα μέτρησης: 1m (μέτρα)

→ Μονόμετρο μέγεθος

ΠΑΝΤΑ ΘΕΤΙΚΟΣ

Πόσο διάστημα διέπρεξε το κινητό από το A στο B.

$$s_{A \rightarrow B} = 35m$$

③ Μετατόνιση (μεταβολή της θέσης)

→ Συμβολισμός: Δx

→ Μονάδα μέτρησης: 1m (μέτρα)

→ Διανυσματικό μέγεθος

→ **ΤΥΠΟΣ:** $\Delta x = x_{\text{τελική}} - x_{\text{αρχική}}$

Ποια είναι η μετατόνιση του κινητού από το A στο B.

$$\begin{aligned} \Delta x_{A \rightarrow B} &= x_B - x_A = +20 - (-15) \\ &= 20 + 15 = +35m \end{aligned}$$

το "+" δηλώνει ότι μετατοπίστηκε προς τα δεξιά.